

Regeringskansliet
Justitiedepartementet
ju.remissvar@regeringskansliet.se
kopia: ju.L4@regeringskansliet.se

Länsstyrelsen i Södermanlands remissvar promemorian Viktigt meddelande till allmänheten - en översyn av VMA- Systemet (Ds 2022:1)

Er beteckning: Ju2022/00440

Länsstyrelsen delar utredningens förslag i stort, men inte i sin helhet vilket Länsstyrelsen redogör för nedan. Därutöver ser Länsstyrelsen i Södermanlands län behov av förtydligande av fakta i två avsnitt.

Behörighet att sända Viktigt meddelande till allmänheten (VMA)

Utredningen föreslår att behörighet att begära sändning av VMA ska avgränsas enbart till myndigheter av flera skäl. I nuvarande system finns det utrymme för flera aktörer att begära sändning av VMA där bland annat flera privata aktörer finns med, bland annat den typen av verksamheter som enligt Lag om skydd mot olyckor (LSO) 2 kap. 4 § är farliga verksamheter. Bakgrunden till att även den typen av verksamheter gavs möjlighet till att begära VMA ligger i tidskritiska aspekter vid en olycka eller överhängande fara för olycka vilket även utredningen beskriver. Utredningens motivering till att farliga verksamheter inte i förslaget ska vara bemyndigade att begära VMA är bland annat att det kan bli missförstånd i informationen till allmänheten, att en räddningsinsats alltid är en kommunal eller statlig sådan där en räddningsledare är den som ska ge informationen till allmänheten då de skapat sig lägesbilden. Snabbheten vid den här typen av händelser är viktig och går enligt utredningen att lösa genom rutiner och den redan idag väl etablerade samverkan som finns mellan kommunal räddningstjänst och verksamheterna. Utredningen pekar också på att en farlig verksamhet inte använts sig av möjligheten att begära ett VMA under den senaste 10-årsperioden och att det då pekar på att ordningen idag är att det är en räddningsledare begärt VMA.

Länsstyrelsen delar inte utredningens förslag att farliga verksamheter inte ska ha möjlighet att begära av VMA på grund av tidsaspekterna vid

den typen av händelser vid farlig verksamhet med behov av snabb varning. Snabb varning till allmänheten vid överhängande fara eller vid olycka är det som gjort att det i nuvarande lagstiftningen finns utrymme för farlig verksamhet att begära VMA. Länsstyrelsen anser att utredningens förslag kommer att fördröja ett VMA när det är som mest kritiskt att det sker snabbt, vid olycka eller överhängande fara för olycka, ofta med farliga kemikalier. Det kan också tänkas att det uppstår situationer vid utebliven kontakt med räddningsledaren, men där kontakt med SOS Alarm finns, vilket skulle innebära att ett VMA aldrig går ut trots ett behov.

Väl framtagna rutiner för begäran av VMA med tillhörande färdiga informationsmeddelanden för allmänheten utifrån risker i en verksamhet innebär inte större sannolikhet för felaktig information än om räddningstjänsten ska begära VMA. Länsstyrelsen anser att det tvärtom skulle vara fler farliga verksamheter än idag som har rätten att begära VMA för att öka skyddet för allmänheten och att tillsynsmyndigheten för kommunal räddningstjänst, MSB, bör verka för att så sker.

Det anges i utredningen att det är mer än 1000 privata aktörer som omfattas av begreppet farlig verksamhet enligt 2 kap. 4 § LSO och att de skulle ha rätt att begära ett VMA vilket är en formulering Länsstyrelsen inte delar eftersom kommunen ska ha gett sitt medgivande i en process där enbart de med ett reellt behov blir aktuella. Detta medgivande innebär att det finns kontroll innan en aktör ges möjlighet och efter ett medgivande sker kontinuerlig kontrollen genom kommunens tillsyn enligt LSO för just farlig verksamhet där legitimiteten för begäran av VMA blir en del i tillsynen.

Om det som utredningen redovisat föreligger oklarheter kring privata aktörers nyttjande av systemet bör de oklarheterna åtgärdas för farliga verksamheter, men med fortsatt möjlighet för dem att använda systemet vid överhängande fara för olycka eller inträffad sådan.

Förtydliganden av fakta

Kapitel 4.4.4 112-appen

Avsnittet beskriver möjligheten till exakt position via SOS Alarm AB:s så kallade 112-app. Det bör framgå i texten att förutsättningen för att det ska fungera är att användaren har gjort de inställningar som behövs i sin telefon avseende positionering av telefonen.

Kapitel 4.6.1 Räddningstjänst enligt LSO

I texten anges det att länsstyrelsen är ansvarig för räddningstjänst vid utsläpp av radioaktiva ämnen. Det behöver förtydligas att det enbart gäller utsläpp av radioaktiva ämnen från en kärnteknisk olycka.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Beatrice Ask med Fredrik Nilsson som föredragande. I den slutliga handläggningen har också Tomas Birgegård medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

Så här hanterar Länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa finns på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.